

Muziek op en rond het Smitsorgel

Sint Martinuskerk Sint-Oedenrode

Zaterdag 7 augustus 2021 om 15.30 uur

Frans Bullens, orgel

1. Agnus Dei -

J. S. Bach

uit de Hohe Messe - BWV 232

(1685 - 1750)

Men zou denken dat het componeren van missen iets is voor begeesterde Rooms- Katholieke componisten, maar ook de Lutherse Kerk kende het zingen van de vaste gezangen (Kyrie, Gloria etc.) van de mis in het Latijn. Bach, als overtuigd Luthers componist schreef daarom ook meerdere missen. Deze Hohe Messe (plechtige mis) is een reusachtig werk van meer dan twee uur. Het laatste deel daarvan is het intieme Agnus Dei, waarvan Bach het eerste gedeelte schreef voor alt-solo, violen en bas. Deze drie muzikale elementen vormen een prima basis voor een zgn. orgeltrio: elke hand één melodie en één melodie voor de voeten.

2. Le coucou

L. Cl. Daquin

uit 'Premier Livre de Pièces de Clavecin' (1735)

(1694 - 1772)

Fransen componisten uit de Baroktijd waren over het algemeen ware meesters in het spelen en componeren op het klavecimbel (een voorloper van de huidige piano). Eén van de componisten van de zgn. Franse School was Claude Daquin, die als wonderkind op 6-jarige leeftijd de Zonnekoning Lodewijk XIV wist te imponeren met zijn spel. Zijn klavecimbel- en orgelcomposities zijn van hoge kwaliteit. Maar hij is beroemd geworden met dit kleine stukje muziek uit een van zijn suites. Het is een Rondo waar telkens een refrein terugkeert. In dat refrein hoort u in de linkerhand een imitatie van de koekoek, iets dat vaak in de muziek wordt gebezigd.

3. Adagio in Gm

Th. Albinoni / R. Giazotto

Je zou er een roman over kunnen schrijven! Een zekere Reno Giazotto (1910 – 1998) was biograaf van de toen nog onbekende componist Tomaso Albinoni (1671 – 1750). Deze Giazotto beweerde in 1958 een stukje originele muziek van Albinoni gevonden te hebben: 6 maten met alleen basnoten. Het waren dalende basnoten, van hetzelfde soort als die van Bach's beroemde 'Air'! Dat origineel van die basnoten is nooit boven tafel gekomen. De rest van het werk zou Giazotto zelf gecomponeerd hebben, als zijnde het 'Adagio voor strijkers en orgel' van Albinoni. Wat u deze middag hoort is dus 1% Albinoni (?), 98% Giazotto en 1% van de arrangeur en toch draagt het de naam van Albinoni. Het stuk werd razend populair en dat is 100% te danken aan het vakmanschap van Giazotto: ere wie ere toekomt. Maar de naam Albinoni lag nu wél op ieders lippen en dát was misschien nou net de bedoeling van Giazotto!

4. Skizze nr. 3 in Fm

R. Schumann

Vier Skizzen - op. 58

(1810 - 1856)

Rond de jaren 40 in de 19de eeuw kreeg Robert Schumann de beschikking over een pedaal-vleugel. Dit instrument bestond uit een gewone vleugel met daaronder een pedaaltoetsenbord zoals bij een orgel. Op deze wijze kon Schumann zijn pianospel uitbreiden met extra basnoten. Bovendien kon hij er ook de orgelwerken op spelen. Voor deze 'Pedalfügel' componeerde Schumann o.a. de vier schetsen ('Skizzen'), wat niet meer betekent als composities met een vrije vorm. De Skizze nr. 3 heeft overigens een hele duidelijke drie-delige vorm: een tamelijk onstuimig begin, een mild en zangrijk middendeel en een bijna letterlijke herhaling van het eerste deel. Eigenlijk een pianowerk dus, maar ook prachtig op het schitterende Smits-orgel van St. Oedenrode!

2021: **twintig jaar Smitsorgel Martinuskerk** gerestaureerd

Na afloop van het concert kunt U een gift deponeren in het mandje bij de uitgang van de kerk.

Nog geen lid van de **Vriendenkring Smitsorgel**? Word het vandaag! Informatie bij de organisatie van het concert.

Enmalige bijdrage welkom op rek.nr. NL92RABO01982.20.227.

Zie ook onze website: www.smitsorgel.nl

Het is zonder toestemming van uitvoerders en de Stichting Smitsorgel niet toegestaan opnamen van het concert te maken.

5. Uit het 'Orgelbuukske'

Fr. Bullens

4 korte orgelwerkjes uit het 'Ludens'speelboek

(1954 -)

Bij tijd en wijle is uw concertgever ook componist, ook van gelegenheidswerkjes. Het 'Orgelbuukske' (op z'n Brabants) is een verzameling korte werkjes voor piano of orgel, gebaseerd op de namen van de leden van de stichting 'Ludens', een stichting die net als hier in St. Oedenrode, concerten in de basiliek van Oosterhout verzorgt en daarmee ook het Maarschalkerweerd-orgel in stand houdt. Vanmiddag hoort u 4 stukjes eruit: Rien, Ton, Loek en Frits. De vóórnamen van 4 heren uit het stichtingsbestuur, een soort hommage. Hoe werkt dat nu met die namen, want er zijn maar 7 notennamen? Welnu, als je die 7 notennamen A-B-C-D-E-F-en G doorschuift onder de volgende letters van het alfabet dan komt er onder de H weer een A, onder de I weer een B etc. Zo kunt u van uw eigen naam ook een muziekmotief maken. Vervolgens geeft u een bekende componist opdracht om op die noten een flitsend werk te maken, en ziedaar: uw naam is wereldberoemd! Het is maar een tip... Voor elk stukje wordt het motiefje eerst gespeeld zodat u kunt horen wat er van gemaakt is...

6. Orgelconcert nr. V in F

G. F. Händel

(1685 - 1759)

Händel was een Duitse componist die zijn furor maakte in Engeland. Daar wordt hij ook al bijna als een Engelse componist beschouwd! Geboren in het zelfde jaar als Bach ging hij als componist een geheel andere weg dan zijn beroemde tijdgenoot. Voor Händel lag de glorie van de muziek niet in de kerk, zoals bij Bach, maar in het theater. Beroemd werd hij door zijn talloze opera's en oratoria die hij daar uitvoerde. In de pauze van die grote werken hield hij het publiek bezig met wat verstrooiing in de vorm van luchtige orkestmuziek die hij arrangeerde van zijn bestaande werken of nieuw componeerde. Als bijzonderheid liet Händel dan het orgel(tje) dat hij gebruikte in de oratoria een sololrol vervullen. Zo ontstonden de beroemde orgelconcerten van Händel. Vanmiddag geen orkest, maar wel een orgel en voor deze gelegenheid wordt het orkest en het orgel op één instrument gecombineerd.

7. Erbarme Dich – BWV 721

J. S. Bach

Dit orgelwerk heeft wel dezelfde titel als de beroemde aria uit de Mattheüs-passie, maar daarmee houdt de overeenkomst ook op. 'Erbarme dich...' is gewoon een kerklied (koraal) uit Bachs tijd en het was de gewoonte dat de organist het lied tijdens de kerkdienst eerst voorspeelde en er zijn eigen draai aan gaf, naar gelang de stemming en inhoud van het lied. Bij dit koraalvoorspel op het lied 'Erbarme Dich' wordt de melodie onversierd in lange noten op sombere akkoorden ten gehore gebracht. Daarmee raakt Bach wel een muzikale snaar zodat de gelovigen in de kerk in de juiste stemming komen. De akkoorden zijn zó gevonden dat ze de eenvoudige melodie a.h.w. een eigen glans verlenen.

8. Ein Siegesgesang Israëls

S. Karg-Elert

(1877 - 1933)

Sigfrid Karg-Elert was een buitenissig figuur in de orgelwereld. Zijn grote bekendheid verwierf hij als voorvechter van het harmonium, het ondergewaardeerde neefje van het orgel. Voor het harmonium schreef hij veel gebruiksmuziek en studiewerken van hoge kwaliteit. Maar ook orgelwerken die zich kunnen meten met de werken van de grote Max Reger. Hij maakte ook een bundeltje met werken 'in de stijl van'; alle grote componisten imiteerde hij met een werk voor harmonium. Onder andere dit zeer geslaagde werk dat u vanmiddag krijgt te horen: het zou zo weggelopen kunnen zijn uit een oratorium van Händel en dat was ook de bedoeling want de ondertitel luidt: 'Lobet den Herren mit Pauken und Zimbeld schön' - alla Händel.

Frans Bullens (Veghel, 1954) studeerde orgel bij Maurice Pirenne op het Brabants Conservatorium (einddiploma in 1978) en elektronische toetsen-lichte muziek op hetzelfde instituut (einddiploma in 1996). Van 1970 tot 1980 was Frans verbonden aan de St. Lambertuskerk in Veghel als organist. Hij was in zijn werkzame leven als docent orgel, keyboards, piano en koorvorming verbonden aan de stichting 'Het KunstPodium' – Dongen, Gilze & Rijen en de stichting 'H 19'-kunstzinnige vorming te Oosterhout. Van 1980 tot 2020 was Frans Bullens werkzaam als koorleider-organist in de Parochie van Dongen en als zodanig verbonden aan de St. Laurentiuskerk, waar hij naast het orgelspelen ook leiding gaf aan het Gemengd koor St. Laurentius, het Jeugd- en kinderkoor van de parochie en het Gregoriaans Koor. Momenteel is hij nog koorleider aan de Basiliek van St. Jan te Oosterhout en in de parochie St. Elisabeth in Raamsdonk en Raamsdonksveer. Hij is bestuurslid van de Ned. St. Gregorius Vereniging van het bisdom Breda, bestuurslid van het Nederlands Gregoriaans Festival en adviseur van de Stichting Ludens en de Stichting Mattheus-Passie, beiden in Oosterhout. Bij gelegenheid is Frans Bullens ook concerterend organist, componist en bewerker van veel instrumentale en vocale (kerk-)muziek.

2021: **twintig jaar Smitsorgel Martinuskerk** gerestaureerd

Na afloop van het concert kunt U een gift deponeren in het mandje bij de uitgang van de kerk.

Nog geen lid van de **Vriendenkring Smitsorgel**? Word het vandaag! Informatie bij de organisatie van het concert.

Enmalige bijdrage welkom op rek.nr. NL92RABO01982.20.227.

Zie ook onze website: www.smitsorgel.nl

Het is zonder toestemming van uitvoerders en de Stichting Smitsorgel niet toegestaan opnamen van het concert te maken.